

Sygn. akt II AKz 1201/20

POSTANOWIENIE

Dnia 17 listopada 2020 roku

Sąd Apelacyjny w Katowicach w II Wydziale Karnym w składzie:

Przewodniczący: sędzia SA Iwona Hyla

Protokolant: Agnieszka Przewoźnik	
-----------------------------------	--

po rozpoznaniu w sprawie przeciwko C. G. (G.)

podejrzanemu o popełnienie przestępstwa z art. 258 § 1 i 3 k.k. i inne

zażalenia obrońcy podejrzanego

na postanowienie Sądu Okręgowego w Częstochowie

z dnia 13 października 2020 roku, sygn. akt II Kp 1008/20

w przedmiocie przedłużenia tymczasowego aresztowania

na podstawie art. 437 § 1 k.p.k.

postanawia

utrzymać w mocy zaskarżone postanowienie.

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 13 października 2020 roku, sygn. akt II Kp 1008/20, Sąd Okręgowy w Częstochowie na skutek wniosku prokuratora, na podstawie art. 249 § 1 i 2 k.p.k., art. 258 § 1 pkt 2 i § 2 k.p.k., art. 263 § 2 k.p.k. przedłużył wobec C. G. stosowanie środka zapobiegawczego w postaci tymczasowego aresztowania zastosowanego postanowieniem Sądu Rejonowego w Częstochowie z dnia 16 lipca 2020 roku, sygn. akt XVI Kp 474/20 na okres dalszych 3 miesięcy, to jest do dnia 12 stycznia 2021 roku do godz. 8:42.

Na powyższe postanowienie zażalenie złożył obrońca podejrzanego i zarzucił mu obrazę przepisów postępowania mającą wpływ na jego treść, a to: art. 257 § 1 w zw. z art. 251 § 3 k.p.k., art. 258 § 1 pkt 2 i § 3 k.p.k., art. 258 § 2 k.p.k. oraz błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia mający wpływ na treść postanowienia. Jednocześnie skarżący wniósł o zmianę zaskarżonego postanowienia poprzez uchylenie tymczasowego aresztowania wobec podejrzanego z jednoczesnym zastosowaniem wolnościowych środków zapobiegawczych.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje.

Zażalenie obrońcy podejrzanego nie zasługuje na uwzględnienie.

W ocenie Sądu Apelacyjnego sąd I instancji dokonał prawidłowych ustaleń faktycznych oraz prawnych zasadnie uznając, że wobec podejrzanego C. G. aktualne pozostają zarówno ogólna, jak i szczególne przesłanki stosowania najsurowszego środka zapobiegawczego.

Analiza akt sprawy w aspekcie spełnienia ogólnej przesłanki stosowania tymczasowego aresztowania nie przynosi odmiennych od sądu I instancji ustaleń oraz wniosków, wskazujących na to, iż zgromadzony materiał dowodowy, między innymi przytoczony w uzasadnieniu zaskarżonego postanowienia, pozwala na przyjęcie dużego prawdopodobieństwa dopuszczenia się przez podejrzanego zarzuconych mu czynów. Przesłanka ta nie była kwestionowana przez obrońcę, stąd też nie wymaga szerszego omówienia.

Przeprowadzona kontrola odwoławcza wskazuje również na istnienie w stosunku do podejrzanego przesłanki szczególnej określonej w art. 258 § 2 k.p.k. W szczególności wskazać trzeba, iż C. G. zarzucono popełnienie przestępstw z art. 258 § 1 i 3 k.k.; art. 273 k.k. i art. 271 § 1 i 3 k.k. i art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 294 § 1 k.k. i art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 294 § 1 k.k. przy zast. art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 12 § 1 k.k. w zw. z art. 65 § 1 k.k.; art. 299 § 1 i 5 k.k. w zw. z art. 12 § 1 k.k. w zw. z art. 65 § 1 k.k., przy czym każde z nich zagrożone jest karą pozbawienia wolności spełniającą kryterium wskazane w art. 258 § 2 k.p.k. Mając więc na uwadze takie okoliczności jak charakter działań podejmowanych w ramach zorganizowanych struktur przestępczych, okoliczności popełnienia czynów zarzuconych podejrzanemu, stopień ich społecznej szkodliwości, kierowniczą rolę podejrzanego oraz fakt, iż z przestępczego procederu miał on sobie uczynić stałe źródło dochodu, uznać trzeba, że w przypadku stwierdzenia jego sprawstwa i winy, wymierzenie surowej kary nie jest hipotetyczne, lecz w pełni realne. Groźba wymierzenia surowej kary, jak wskazuje się w wielu orzeczeniach, może skłaniać podejrzanego do działań zakłócających prawidłowy tok postępowania w celu uchylenia się od odpowiedzialności karnej. Podstawy stosowania tymczasowego aresztowania, określone w art. 258 § 2 k.p.k., przy spełnieniu przesłanek wskazanych w art. 249 § 1 k.p.k. i art. 257 § 1 k.p.k. oraz przy braku przesłanek negatywnych określonych w art. 259 § 1 i 2 k.p.k., stanowią samodzielne przesłanki szczególne stosowania tego środka zapobiegawczego. Ustawodawca wprowadził szczególny rodzaj domniemania istnienia obawy, że oskarżony (a więc również podejrzany), z uwagi na rzeczywistość surową karę realnie grożącą mu w tej konkretnej sprawie, będzie bezprawnie utrudniał postępowanie (vide: postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 21 listopada 2012, sygn. akt V KK 220/12, LEX nr 1228650). Ponadto nie ma potrzeby wykazywania, aby podejrzany podejmował w przeszłości próby destabilizacji toczącego się postępowania. Jednocześnie nie sposób uznać aby stosowanie tymczasowego aresztowania w niniejszej sprawie było antycypacją kary, biorąc w szczególności pod uwagę dotychczasowy okres jego stosowania w zestawieniu z wymiarem kary, która grozi podejrzanemu. Dalsze stosowanie wskazanego środka zapobiegawczego służyć ma zatem jedynie zabezpieczeniu prawidłowego toku postępowania.

Wbrew stanowisku skarżącego, zasadnie sąd I instancji wskazał na istnienie szczególnej przesłanki stosowania tymczasowego aresztowania zawartej w art. 258 § 1 pkt 2 k.p.k., bowiem potrzeba izolacji C. G. jest uzasadniona również obawą mactwa procesowego z jego strony. Jest to ściśle powiązane z ciężącym na nim zarzutem kierowania zorganizowaną grupą przestępczą. Podejrzany, jako osoba mająca zajmować miejsce naczelnego w hierarchii całej grupy, może przez to dysponować pełną wiedzą na temat jej składu, jak również przebiegu poszczególnych zdarzeń. Taka wiedza może umożliwić mu podjęcie działań destabilizujących prawidłowy przebieg śledztwa, w tym też wywieranie wpływu na depozycje osób występujących w sprawie. Działania takie są na tyle typowe i charakterystyczne dla grup przestępczych, że nie ma potrzeby wskazywania konkretnych zachowań, które by ową obawę urzeczywistniały. Sąd Apelacyjny w niniejszym składzie podzielił stanowisko wyrażone w orzecznictwie, iż przynależność podejrzanego do zorganizowanej grupy przestępczej, ze względu na istniejące z założenia w takiej grupie powiązania, przepływ informacji, jak również istniejącą pomiędzy jej członkami swego rodzaju solidarność, sprawia, że obawa mactwa rysuje się całkiem realnie, gdyż podejrzany pozostając na wolności miałby nieograniczone możliwości podejmowania kontaktów z innymi osobami, w tym nakłonienia do składania fałszywych zeznań i wyjaśnień oraz uzgodnienia wspólnych wersji wydarzeń, korzystnych zarówno dla nich, jak i dla siebie samego. (vide: postanowienie Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 15 września 2017 roku, II AKz 353/17, LEX nr 2521584) W tych też okolicznościach stwierdzić trzeba, że skarżącemu nie udało się podważyć przyjętej przez sąd I instancji obawy podejmowania przez podejrzanego bezprawnych działań zakłócających prawidłowy tok postępowania. Z całą pewnością stosowanie tymczasowego aresztowania wobec podejrzanego nie jest podyktowane korzystaniem z przyjętej przez niego linii obrony, bowiem należy to do jego uprawnień procesowych, choć nie trudno dostrzec, iż jego depozycje pozostają w dużej mierze w sprzeczności z pozostałym materiałem dowodowym. W śledztwie konieczne są do wykonania kolejne czynności, na które wbrew twierdzeniu obrony podejrzany mógłby mieć wpływ, na przykład przesłuchanie

kolejnych świadków. Ponadto przypomnieć należy obrońcy, iż funkcją tymczasowego aresztowania jako środka zapobiegawczego jest ochrona prawidłowego toku całego procesu karnego, całego jego przebiegu, stąd też podejrzany mógłby bezprawnie wpływać także na dowody, które zostały już przeprowadzone.

Na marginesie zaznaczyć należy, iż w niniejszej sprawie podstawą przedłużenia stosowania tymczasowego aresztowania nie była przesłanka ujęta w art. 258 § 3 k.p.k., stąd też zarzut naruszenia wskazanego przepisu jest bezpodstawny.

Sąd I instancji dokonał prawidłowych ustaleń, przemawiających w chwili obecnej za potrzebą dalszego przedłużenia wobec C. G. tymczasowego aresztowania w oparciu o przepis art. 263 § 2 k.p.k. Czynności są przeprowadzane przez prokuratora sukcesywnie, a postępowanie przygotowawcze niewątpliwie należy do skomplikowanych i czasochłonnych. Jeśli zaś chodzi o konieczność dokonania kolejnych czynności, w szczególności tych wskazanych we wniosku prokuratora, to niewątpliwie należy je zaliczyć do kategorii owych „szczególnych okoliczności”, które uniemożliwiły zakończenie postępowania w sprawie w dotychczasowym terminie stosowania tymczasowego aresztowania.

W konsekwencji uznać trzeba, że sąd meriti nie dopuścił się naruszenia zasady minimalizacji, czy też proporcjonalności stosowania środków zapobiegawczych albowiem obecny etap śledztwa prawidłowo może zabezpieczyć jedynie dalsze tymczasowe aresztowanie. Zasady te nie nakazują bynajmniej bezwzględnego stosowania łagodniejszych środków zapobiegawczych, lecz statuują wymóg, aby nie stosować izolacyjnego środka zapobiegawczego, gdy wystarczą inne środki o charakterze wolnościowym. Wskazać trzeba iż sąd I instancji logicznie i jasno wypowiedział się w powyższej kwestii powołując okoliczności potwierdzające istnienie podstaw do dalszego stosowania tymczasowego aresztowania. Stąd też uwzględniając poczynione ustalenia, przyjęte obawy i nasilenie ich zagrożenia dla prawidłowego przebiegu postępowania przygotowawczego oraz jednocześnie zasadę wyjątkowości stosowania środków zapobiegawczych o charakterze izolacyjnym, uznać trzeba, iż na obecnym etapie tylko najsurowszy środek zapobiegawczy w sposób prawidłowy zabezpieczy przebieg postępowania. Nie można tym samym przyjąć, że środki o charakterze wolnościowym spełnią swoją funkcję gwarancyjną i zabezpieczającą wobec ich oczywiście mniejszej efektywności. Sąd Okręgowy nie dopuścił się w tym zakresie obrazy przepisów postępowania.

Ponadto zauważyć należy, że fakt stosowania wobec podejrzanego wolnościowych środków zapobiegawczych w innej sprawie, która znajduje się na etapie postępowania sądowego, nie powoduje automatycznie zdezaktualizowania się przesłanek stosowania tymczasowego aresztowania w niniejszej sprawie. Zwrócić trzeba uwagę, iż rozstrzygnięcia co do poszczególnych środków zapobiegawczych podejmowane są przy uwzględnieniu szeregu indywidualnych okoliczności, które determinują ich stosowanie. Owe indywidualne okoliczności, na które zwrócił uwagę sąd I instancji, a które zaaprobowane zostały przez sąd odwoławczy powodują, iż stale konieczne jest stosowanie wobec C. G. najsurowszego środka zapobiegawczego.

Sąd Apelacyjny nie dopatrył się także okoliczności skutkujących koniecznością odstąpienia od stosowania tymczasowego aresztowania względem podejrzanego na gruncie art. 259 k.p.k.

Mając na uwadze powyższe okoliczności orzeczono jak w części dyspozytywnej.

ZARZĄDZENIE

- odpis postanowienia wraz z pouczeniem o prawomocności doręczyć podejrzanemu i jego obrońcy oraz prokuratorowi;

- zwrócić akta sprawy.

Katowice, dnia 17 listopada 2020 roku.